

Představení projektu: „Komplexní přístup k prevenci a potírání obchodování s dětmi“ a jeho výstupů

Projekt „Komplexní přístup k prevenci a potírání obchodování s dětmi“ (VC20222025009), byl zadán Ministerstvem vnitra ČR z „Programu bezpečnostního výzkumu pro potřeby státu 2022-2027 (SecPro)“. Projekt je řešen konsorciem výzkumného ústavu ACCENDO – Centrum pro vědu a výzkum, z.ú. a Univerzitou Karlovou. Byl započat v listopadu 2022 a jeho formální dokončení je plánováno na duben 2025. Většinu podstatných výstupů se však již podařilo dokončit, a proto považujeme za přínosné s nimi seznámit odbornou i laickou veřejnost již nyní.

Zásadním impulsem pro realizaci projektu byla znepokojivá situace ve vztahu k obchodování s dětmi v rámci evropského prostoru, zejména pak jeho předpokládaná vysoká latence. V ČR bylo dlouhodobě detekováno jen minimum případů obchodování s dětmi, proto bylo rozhodnuto o realizaci výzkumu, který by pomohl odhalit jeho latentní potenciál a formy obchodování, které v ČR reálně probíhají. Podobně jako u dalších forem trestné činnosti se v posledních letech i tato stále více přesouvá do virtuálního prostoru, kdy jde zejména o nabízení sexuálních služeb nezletilých na sociálních sítích, různých komunikačních platformách apod.

Primárními výstupy z projektu jsou výzkumná studie poskytující komplexní obraz o situaci v oblasti obchodování s dětmi v ČR, metodika identifikace a poskytnutí pomoci dětským obětem obchodu s lidmi, vzdělávací program k identifikaci a podpoře obětí obchodování s dětmi a preventivní projekt. Součástí projektu je i Informativní kampaň, která má za cíl zlepšit identifikaci dětských obětí a poskytnout pomoc dětským obětem obchodování s lidmi. Výsledkem výzkumu je zjištění, že obchodem s dětmi může být ohroženo každé dítě, bez ohledu na rodinné zázemí. K nejčastějším formám vykořisťování a nejpravděpodobnějším případům obchodování s dětmi na území České republiky patří sexuální vykořisťování, konkrétně zneužívání dětí k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání a zneužívání dětí k výrobě pornografie.

Dne 17. října 2024 proběhla k tomuto tématu **tisková konference Ministerstva vnitra**, kde vystoupili JUDr. Michal Barbořík (ředitel odbor prevence kriminality MV), doc. Ing. Lubor Hruška (ředitel ACCENDO centrum pro vědu a výzkum, z.ú.), Mgr. Markéta Hronková (ředitelka La Strada ČR o.p.s.) a plk. Mgr. Jaroslav Hrabálek (vedoucí odbor obecné kriminality ÚSKPV, PP ČR). Na individuální dotazy novinářů také odpovídali další dva přizvaní odborníci, a to doc. PhDr. Jiří Buriánek, CSc. (katedra sociologie, FF UK v Praze) a Bc. Petra Wünschová (ředitelka Centrum Locika, z.ú.). **Záznam celé tiskové konference** je možné shlédnout na [kanále YouTube Ministerstva vnitra](#).

Informativní kampaň probíhá ve spolupráci s Olomouckým krajem a Krajským ředitelstvím PČR v Olomouckém kraji a je zaměřena na manažery prevence kriminality na obcích a městech, školní metodiky prevence na ZŠ a SŠ, zdravotnická zařízení, sociální služby, policisty ČR a pracovníky OSPOD. Cílem informativní kampaně je požádat o pomoc a podporu při rozšíření informací z výzkumu k Vaším spolupracovníkům, sousedům, spoluobčanům, dětem, příbuzným. Indikátory pro odhalení obchodování s dětmi stále nejsou dostatečně známé či v praxi využívané, tudíž je obtížné potenciální oběť tohoto trestného činu v terénu rozpoznat a případ oznámit k dalšímu šetření. Tato trestná činnost se často kombinuje s dalšími formami trestné činnosti a její odhalení a prokázání bývá velmi náročné. Důležitá je vždy ochota oběti svědčit proti pachateli či pachatelům, což pro ni samozřejmě není vůbec lehká situace bez ohledu na to, zda jde o cizí osobu, rodinného příslušníka nebo o jinou osobu blízkou. **Všechny informace** jsou přístupné na webu <https://obchodsdetmi.cz/>, kde je záložka pro děti, rodiče a širokou veřejnost. Rovněž je zde **záložka pro Vás, odbornou veřejnost**.

Doporučujeme využít informace z metodiky pro identifikaci a pomoc obětem obchodování s dětmi ve vaší praxi v oblasti prevence kriminality, např. v oblasti zvyšování povědomí občanů o této trestné činnosti. Na tvorbě metodiky se spolu s výzkumným týmem podílel široký tým expertů z MV, MPSV, PČR, OSPOD, NNO a dalších relevantních subjektů. Metodika již byla schválena Ministerstvem vnitra, které je pověřeno vládou ČR koordinovat boj proti obchodu s lidmi napříč rezorty (viz usnesení vlády ČR č. 1006/2008).

Pro svou další činnost můžete využít letáky pro děti a mládež (ke stažení na výše zmiňované webové stránce), které na skutečných příbězích vyprávějí, co se dětem v ČR může stát. Informativní video lze například využít na webu obce nebo jako videosmyčku na monitorech, které běží na obecním úřadě. Letáky pak mohou být vhodným informačním prostředkem na nástěnkách obce či vývěsní desce obce, případně je možné tyto informace využít při plánovaných preventivních programech, které obec nebo kraj pořádají.